

Kommunala Pensionärsrådet

Plats och tid	Sessionssalen, Stadshuset kl. 13:00 - 15:35		
Beslutande ledamöter	HåGe Persson (M) Kommunstyrelsen Ann-Christin Wärnberg, PRO Ludvika Åsa Bergkvist (S) Vård- och omsorgsnämnden Alexander Trygg (SD) LudvikaHem Ulla-Britt Mikaelsson PRO Grängesberg Leif Nyblom PRO Grangärdebygden Anne-Marie Lindström PRO Saxdalen Lars Öberg PRO Säfsnäs Leif Johansson SPF Seniorerna Helena Bååth SKPF Eva Gerlström SKPF		
Ej beslutande ersättare	Åke Henriksson PRO Ludvika Ingegerd Andersson PRO Saxdalen Tommy Gylling SPF Seniorerna		
Övriga närvarande	Tjänstemän Pernilla Elings-Pers, verksamhetschef vård- och omsorgsförvaltningen Arne Adolfsson, säkerhetschef kommunstyrelsens förvaltning Maria Östgren, kommunsekreterare		
Underskrifter	Sekreterare	Maria Östgren	Paragrafer § 1-10
	Ordförande	HåGe Persson	
	Justerande	Ann-Christin Wärnberg	
	ANSLAG/BEVIS Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.		
Organ	Kommunala Pensionärsrådet		
Sammanträdesdatum	2022-03-10	Paragrafer	§ 1-10
Datum då anslaget sätts upp		Datum då anslaget tas ned	
Förvaringsplats för protokollet	Protokollet förvaras på kanslienheten Stadshuset		
Underskrift			

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ärendelista

§ 1	Val av justerare	3
§ 2	Genomgång av föregående protokoll	4
§ 3	Dagordningen godkänns	5
§ 4	Rapport från nämnderna	6 - 8
§ 5	Information om arbetet med demensvård	9 - 27
§ 6	Gemensam annonsering av aktiviteter för äldre	28
§ 7	Trafiksituationen i Grangärde centrum	29 - 30
§ 8	Information om hjärtstartare i kommunen	31
§ 9	Information om kommunens krishanteringsarbete	32 - 52
§ 10	Övriga frågor	53

§ 3

Dnr

Val av justerare

Beslut

Ann-Christin Wärnberg (PRO) väljs till justerare

§ 1

Dnr

Genomgång av föregående protokoll

Beslut

Protokollet läggs till handlingarna.

2022-03-10

Kommunala Pensionärsrådet

§ 2

Dnr

Godkännande av dagordningen

Beslut

Dagordningen godkänns.

§ 4

Dnr

Rapport från nämnderna

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2021 är på väg fram. Kommunen ser ut att kunna nå tvåprocentsmålet.

Målen – ser bra ut, flera gröna pluppar men inte på allt. Ytterligare information till kommande pensionärsråd då verksamhetscontrollern kommer och drar årsredovisningen.

VBUs elever ligger på topp i Sverige när det gäller behörighet till universitet och högskola.

Med anledning av Ukraina-krisen har kommunen påbörjat arbetet med att förbereda inför flyktingmottagning samt att se över säkerhetsaspekten gällande eventuella IT-attacker. Fyra olika grupper har startats för dessa ändamål med Gunilla Andersson som samordnare. Dalarna är inte ett av de högst prioriterade länen när det gäller flyktingmottagning.

Kommunen har stort tryck på rekryteringar, bland annat ska flera chefstjänster tillsättas. I dagarna blev det klart med förvaltningschef för vård- och omsorgsförvaltningen samt med förhandlingschef.

Värdegrundsarbetet arbetet har pågått i ett år och man har kommit fram till en värdegrund som nu ska implementeras – LAGANDAN.

RDM, Räddningstjänsten Dala Mitt

Hur blev det efter att vi gick med 2019?

År 2018 budgeterades 29 miljoner kronor, idag lägger kommunen 35 miljoner kronor. Största delen beror på ökade pensionskostnader och att man inte hade alla kostnader samlade innan man gick med i RDM samt att Ludvika uppdaterat sin maskinpark. Övriga kommuner har också fått ökade kostnader.

RDM håller på att rekrytera ny förvaltningschef.

RDM har skapat en ny ledningsorganisation utifrån utökad kravbild, flera andra aktörer har valt att ansluta sig t ex Gästrikre räddningsförbund och Smedjebackens och Rättviks räddningstjänster.

Ny brandstation i Ludvika diskuteras. Eventuellt kommer den att flyttas till Gonäsvägen tillsammans med tekniska kontoret som ligger där. Anledningen är att dagens station är undermålig och alldeles för stor för Ludvikas kår.

Vård- och omsorgsnämnden

Under två år har det varit mycket fokus på att få allt att fungera under pandemin och att begränsa smittspridning. Nu har man istället påbörjat kris- och kontinuitetsplaner. Det handlar mkt om att planerna måste finnas på plats. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar även för hela kostorganisationen.

Idag har man en tillfällig förvaltningschef och har delat upp arbetet i förvaltningen med olika ansvarar i väntan på ordinarie chef. I dagarna har Carina Gullemo som idag arbetar i Skinnskattebergs kommun anställts och hon börjar den 16 maj. Hon kommer och presenterar sig på pensionärsrådets första träff i höst.

I januari fattades beslut om föreningsstöd till pensionärs- och handikapporganisationerna. Bidragen är på väg ut till föreningarna nu. Eftersom det saknades medel till lokalstöd har nämnden ansökt hos kommunstyrelsen om ytterligare medel som kommer att betalas ut så snart beslut tagits vilket då kommer att innebära att alla får full teckning för sina hyror.

Nämnden presenterar ett underskott för 2021. Det handlar bland annat om skyddsutrustning och andra kostnader kopplande till pandemin. Men även kostnader för hemtjänst samt elevhemsboende för elever med funktionsvariationer som studerar på annan ort.

År 2022 kommer mycket att handla om återhämtning och att återställa. Ta tag i sånt som fått ligga under pandemin. T ex hemtjänsten, vad kan man göra där för att få en ökad kontinuitet och minska antalet personer som besöker brukare. Man jobbar även med att rekrytera och behålla kompetent personal. Arbetet beräknas pågå i tre år och mynna ut i en plan.

När det gäller 2023 ser man framåt. Beslut om budgetramar tas innan sommaren. Vilka behov har vi? Kvalitetsfrågor – öka eller behålla?

Ombyggnad från traditionella äldreomsorgsplatser till demensplatser på Solgärde och Granliden. Ombyggnad av Säfsgården är på gång.

Det finns en plan för återgång och att öppna upp verksamheter som legat nere under pandemin.

Kultur- och samhällsutvecklingsnämnden

Extremt hårt tryck på detaljplaner med tanke på expanderings och nya invånare. Viktigt med arbete till medföljare. Mycket tid går åt till att planera detta.

Ludvika kommunfastigheter ska ta fram en grovskiss över den tilltänkte arenan som kommer att ligga mellan ishallen och Grågåsvägen.

Fastighetsbolagen

Man har gått igenom resultatrappport. Årsredovisning och årsstämma på gång. Mycket av fastighetsunderhållet är eftersatt, vilket man arbetar med att åtgärda nu. De uthyrningsbara lägenheterna är ibland svåra att hyra ut om de är slitna. Därför kan det vara läge att riva och bygga nytt.

Fasta taxebundna kostnaderna har ökat t ex sophämtningen, vilket ingår i hyran.

2022-03-10

Kommunala Pensionärsrådet

§ 5

Dnr

Information om arbetet med demensvård

Beskrivning av ärendet

Verksamhetschef Pernilla Eling-Pers informerar.

Demensteamet har koppling till brukare i ordinärt boende plus dagvården Ljungen. Teamet är ett speciellt professionellt team som arbetar med personer som har en diagnos eller ett demensliknande beteende och som bor i ordinärt boende. Teamet har utbildning, rutin, stor erfarenhet samt kunskap om dessa tillstånd. Syftet med teamet är att skapa relationer för att möjliggöra för brukaren att bo kvar hemma med hemtjänst och dagvård.

För att få insatser från demensteamet krävs bland annat:

- En demensdiagnos och beviljade hemtjänstinsatser i Ludvika tätort eftersom det i dagsläget endast är där man kan erbjuda den här typen av hjälp.
- Behov av alternativ kommunikation på grund av sitt hälsotillstånd.
- Att man har ett demensliknande beteende där hemtjänstinsatser och/eller handledning har provats men utan att det fungerar.
- Att brukaren inte vill flytta trots att det inte fungerar hemma med hemtjänstinsatser eller att brukaren har anhöriga som inte orkar och det är svårt att få in insatser.

En gång i månaden hålls en ärendegenomgång med biståndshandläggare och enhetschef samt demensteamet där man går igenom vilka brukare som är i behov av teamets insatser. När detta är bestämt upprättas en genomförandeplan. Brukaren informeras om att insatsen är tillfällig och när brukaren inte längre ”har nytta” av insatsen tar ordinarie hemtjänst vid.

Teamet arbetar även med att vara ett stöd för anhöriga samt att stötta och vägleda hemtjänstpersonal för att hitta ett bra arbetssätt kring brukaren.

Särskilt boende för brukare med en demensdiagnos finns idag på Solgärde i Sunnansjö (17), Granliden i Grängesberg (37) samt på Skogen i Ludvika (48).

I oktober 2021 tog nämnden beslutet att utöka med 26 demensplatser, 11 plaser på Granliden och 15 på Solgärde. Tanken är att de traditionella helinackorderingsplatserna ska minskas med samma antal och detta ska vara klart 31 december år.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

För att få flytta in på ett demensboende krävs ett biståndsbeslut. Däremot behövs inget beslut på de insatser man får på boendet.

Alla som flyttar in på ett demensboende tilldelas en kontaktperson och en genomförandeplan upprättas. Där dokumenteras hur man vill att insatserna ska genomföras. Kontaktperson är ansvarig för genomförandeplanen.

BPSD = beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom. Det är ett kvalitetsregister med koppling till demensomvårdnad. Varje verksamhet har ett BPSD-ombud som tillsammans med enhetschef och sjuksköterska arbetar med att utveckla detta arbete.

Man ser även över behovet av en demenssjuksköterska.

Bilaga

Presentation demensomsorg

LUDVIKA
KOMMUN

Demensomsorg Vård- och omsorgsförvaltningen

Presentation pensionärsrådet 220310

Verksamhetschef Pernilla Elings-Pers

Bakgrund

- Demensomsorgen i Ludvika kommun omfattar följande:
- Demensteamet med insatser till brukare i ordinärt boende plus Ljungen som är dagverksamheten
- Demensplatser finns vid Solgärdet (17), Granliden (37) och Skogen (48)
- Där till har vi också brukare med begynnande demenssjukdom som personal hjälper med insatser inom både ordinärt boende och vid våra traditionella boendeplatser

Demensteamet

- Demensteamet är ett speciellt hemtjänstteam för personer med demensdiagnos dvs. det är ett professionellt team som arbetar inriktat mot personer med demensdiagnos och ibland med personer med demensliknande beteende.
- På så sätt har omvårdnadspersonal mer utbildning, rutin, erfarenhet, metoder och kunskaper om att arbeta med personer med diagnosen demens.
- Grunden till Demensteamet utgår från de nationella demensriktlinjerna. I de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom rekommenderas personcentrerad omvårdnad.
- En personcentrerad omvårdnad kan öka integriteten, självständigheten, initiativförmågan samt minska agitation och aggressivitet hos personer med demenssjukdom.

Forts. demensteamet

- Syftet med demensteamet är att skapa en relation med brukaren och anhöriga/närstående som ger trygghet och möjliggör att brukaren kan bo kvar hemma i sin egen miljö. Teamets huvudsakliga arbetsuppgift är att utföra hemtjänstinsatser samt arbeta på dagvården Ljungen.

Kriterier för att få insatser från demensteamet

- Brukare med biståndsbeslut om hemtjänst i Ludvika tätort, som har demensdiagnos.
- Om en brukare pga. sin demensdiagnos inte släpper in ordinarie hemtjänst, eller inte låter hemtjänsten utföra insatser. Det kan vara svårt att få utföra en eller flera insatser, t.ex. bara dusch eller alla beslutade insatser. Det är viktigt att sätta in stöd i tid. Att vänta för länge kan göra det svårare att få personen att ta emot hjälp.
- Om brukaren har avvikande beteende t.ex. är utåtagerande, aggressiv fysiskt eller verbalt, sexuella anspelningar, misstänksamhet, paranoida tankar, hör röster, gömma saker som är av betydande i vardagen. Behöver alternativ kommunikation.
- Om brukaren inte vill flytta, trots att det inte fungerar hemma med insatser.
- Om brukaren har anhöriga som inte orkar och där det är svårt att få in insatser.
- Om insatsen behövs i förebyggande syfte för att möjliggöra kvarboende hemma, där bedömningen är att det kan blir svårare med insatser framöver. t.ex. initiativlöshet där motivation för aktivitet är en nyckel.
- Brukare som har beslut om demensboende men som väntar på erbjudande om plats kan ingå i demensteamet.
- Brukare som har demensliknande beteende och där hemtjänstinsatser och eller handledning har provats, men inget har fungerat, kan få hjälp av demensteamet om resurser finns.

Bedömning fördelning av ärenden

- Ärendegenomgång med biståndshandläggare och enhetschef en gång per månad där bedömning/fördelning görs. Gruppen består av enhetschef för Demensteamet, omvårdnadspersonal från Demensteamet samt biståndshandläggare i tätorten för ordinärt boende.
- På träffarna går gruppen igenom vilka brukare som är i behov av Demensteamet.
- När det bestämts vem som ska få sina insatser utförda av Demensteamet dokumenteras varför och mål i journal och genomförandeplan.
- Uppföljning sker på tematräffarna. Varför och målet informeras av enhetschef/Demensteam till brukare och anhöriga från start.
- Om målet inte uppfylls och bedömningen är att Demensteamet inte är till hjälp, meddelar enhetschefen brukare och anhöriga att hjälpen återgår till ordinarie hemtjänst.
- Genomförandeplanen är ett viktigt verktyg för att ha brukare och anhöriga med i arbetet med varför och målet.

Verkställighet inom demensteamet

- Vid infasning av nya ärenden, tydliggörs att brukaren för närvarande tillhör Demensteamet tillfälligt, och att verkställigheten är tillfällig. När vi bedömer att personen inte längre "har nytta" av Demensteamet kommer insatserna att verkställas av ordinarie hemtjänstgrupp.
- Det är enhetschefen för Demensteamet som avgör om Demensteamet ska utföra verkställigheten eller inte.
- De brukare som skrivs in i Demensteamet ska finnas i teamet för en begränsad period och Demensteamets uppgift är att skapa rutiner och arbetssätt för att sedan överlämna ärendet till ordinarie hemtjänst.
- Då man skrivs in i Demensteamet ska kontaktperson utses omgående samt att dennes ansvar för att rutiner som behöver göras inför nytt ärende genomförs.
- En förutsättning för att brukaren ska få sina insatser av Demensteamet, är att denne kan tillgodogöra sig deras arbetsmetoder. Kan inte personen det, pga. att omvårdnadsbehovet är av den art att ordinarie hemtjänst kan utföra insatsen så övergår verkställigheten till ordinarie hemtjänst.
- Demensteamet uppgift är också att stötta och ge råd till hemtjänstgrupper och hjälpa till med bedömning av arbetsmetoder och återkoppla förslag på eventuella åtgärder. Eller konstatera att vidtagna åtgärder är tillräckliga enligt förutsättningarna. Återkoppling sker på teamträffar i respektive hemtjänstgrupp och ska dokumenteras.
- Kostnadmässigt har demensteamet ofta stora brukarinsatser att verkställa vilket generar i att schablontiden per brukare är högre än i jmf med vanlig hemtjänstgrupp som också kan ha brukare med mindre insatser så som ex. tillsyner osv.

Arbete vid våra demensplatser inom säbo med helinack

- Har en ledningsgrupp omfattande fyra enhetschefer som leder arbetet med att utveckla vår demensomsorg vid våra demensplatser tillsammans med sina personalgrupper
- Vi arbetar för att likrikta våra insatser och precis som vid demensteamet jobba för en personcentrerad vård
- Vid säbo med helinack och demensplatserna har vi inte biståndsbeslut på enskilda insatser eftersom man oftast har omfattande omvårdnadsbehov när man får plats vid dessa platser
- Man har biståndsbeslut på boendeformen
- Bemanningen vid demensplatserna är tilldelade enligt nyckeltal per plats
- Vid tilldelning av en demensplats utses kontaktperson vid aktuellt boende
- Kontaktpersonen genomför sedan genomförandeplan där det beskrivs hur brukaren i samråd med anhörig vill ha sina insatser utförda
- Därtill arbetar vi med BPSD som är ett kvalitetsregister med koppling till demensomvårdnad

BPSD

- BPSD betyder beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom
- Det finns BPSD-ombud vid varje verksamhet som utvecklar detta arbete tillsammans med enhetschef och sjuksköterska.
- Med hjälp av detta kvalitetsregister kan man göra olika bedömningar och till exempel få ut bemötandeplaner som används i det dagliga omvårdnadsarbetet med brukaren.

Kriterieboende

- Vid vårt demensboende Skogen arbetar vi enligt kriterieboende
- Kriterieboende innebär att vid inflytt till Skogen när man inte kommit så långt i sin demenssjukdom så finns 3 avdelningar som är enligt kriterie 1. Sedan finns också 3 avdelningar som är enligt kriterie 2. Dit man oftast får flytta när man kommit långt i sin demenssjukdom. Man har fördelat personalen inom boendet så man har lite högre personaltäthet inom kriterie 2.
- På så sätt kan aktiviteter också individanpassas på ett annat sätt
- Överflytt sker i samråd med brukare och anhöriga och sjuksköterska är också med i samtalen och dessa bedömningar
- Byggnaden är också byggd så att rummen ser likadana ut förutom att de kan vara spegelvända
- Detta arbete kommer det att arbetas vidare med vid Granliden och Solgärdet nu när vi kommer upp i en mer storskalighet av platser i och med utökningen av demensplatser vid dessa boenden

Processarbete utökning av demensplatser

- Utifrån nämndens beslut i oktober 2021 att utöka med 26 demensplatser vid Granliden (11) och Solgärdet (15) så har processarbetet nu startas upp
- Verksamhetschef för säbo och HSL leder detta arbete och i den övergripande arbetsgruppen ingår EC vid Granliden och Solgärdet samt boendefördelare från biståndshandläggarna.
- Avstämningsmöten sker en gång per månad
- Enhetscheferna jobbar sedan med aktiviteter enligt aktivitetsplan tillsammans med fackliga ombud och sina övriga medarbetare vid varje arbetsplats

Forts. processarbete utökning demensplatser

- Detta processarbete ska vara slutfört senast 31 december 2022 och då ska vi ha fått till utökningen med de 26 demensplatserna och istället då ha minskat med 26 traditionella platser
- Process sedan för arbetet med de fyra demensplatserna enligt kriterie 3 vid Granliden i tomställda ytor kommer det att inledas arbete med under 2023.

Kvalitetshöjande satsningar vi genomförde under 2021 inom demensomsorgen

- Vi utbildade all personal som arbetar inom demensomsorg gällande lågaffektivt bemötande
- Vi utbildade handledare inom lågaffektivt bemötande inom varje verksamhet som utför demensomsorg samt inom sjuksköterskeorganisationen
- Vi har utbildats all personal inom äldreomsorgen inkl. rehabpersonal, sjuksköterskor och chefer gällande socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen
- Två sjuksköterskor utbildades till att bli BPSD-administratörer för att kunna utbilda BPSD-ombud inom våra verksamheter
- BPSD-ombud utbildades av sjuksköterskor
- Allt detta finansierades genom stadsbidrag

Framtidsplaner

- Att inledningsvis göra en förstudie som sedan ska mynna ut i ett projektuppdrag
- Med syfte att skapa förutsättningar för att utveckla demensomvårdnaden ytterligare inom Ludvika kommun gällande både ordinärt boende och särskilt boende
- I detta uppdrag ingår att se över och arbeta med riktlinjerna för att få erbjudande om demensplats inom särskilt boende inom Ludvika kommun och föreslå förändringar för att uppnå en bättre demensomvårdnad.
- Även att omvärldsspana mot andra kommuner och utifrån detta arbeta med riktlinjer för när demensutredning behöver påbörjas för brukare med symtom på demenssjukdom.
- Men också att titta på kommunens egna rutiner och riktlinjer och uppdatera dessa gällande när demensutredning bör påbörjas i en inledande dialog med närstående i ett tidigt skede för att hjälpa enskild brukare till bästa vård och omhändertagande samt bemötande.

Forts. framtidsplaner

- Forts. innehåll inom förstudie och kommande projektuppdrag
- Se över nyckeltal för bemanning
- Kartlägga vad vi har för behov av organisation som helhet för vår demensvård.
- Kartlägga och analysera metod, värdegrund och arbetssätt inom demensvården.
- Omvärldspana hur vård och omsorg vid demenssjukdom ser ut i andra kommuner.
- Andra utvecklingsområden inom demensomsorgen för att kunna likställa oss med det som uppges i de nationella demensriktlinjerna

Forts. framtidsplaner

Förutom förstudie och uppdrag för att utveckla demensomsorgen finns följande framtidsplaner;

- Att utveckla arbetet med utbildning inom BPSD och BPSD-arbetet i sin helhet
- Utveckla arbetet även inom sjuksköterskeorganisationen med personcentrerad vård inom dels demensvården men även till andra brukare
- Se över behovet av eventuell demenssjuksköterska
- Separat uppdrag kring boendemiljön där vi också ser utveckling inom demensvården

Kontakt:

Verksamhetschef

Pernilla Elings-Pers

Tel 0240-86458

pernilla.elings-pers@ludvika.se

LUDVIKA
KOMMUN

§ 6

Dnr

Gemensam annonsering av aktiviteter för äldre

Beslut

Pensionärsrådet ger kommunstyrelsen förvaltning i uppdrag att titta på en gemensam lösning för annonsering av äldrefrågor för kommun och pensionärsorganisationer.

Beskrivning av ärendet

Pensionärsrådet har efterfrågat gemensam annonsering i Väsman Runt om aktiviteter för äldre i Ludvika kommun.

Efter diskussion med Smedjebackens kommun om hur de hanterar detta föreslår rådet att kommunstyrelsens förvaltning får uppdraget att ta fram en passande lösning.

Beslut skickas till

Kommunstyrelsens förvaltning för verkställighet och återrapport

§ 7

Dnr

Trafiksituationen i Grangärde centrum

Beslut

Pensionärsrådet noterar informationen från PRO Grangärdebygden och vidarebefordrar skrivelsen till kultur- och samhällsvecklingsförvaltningen. Vidare föreslås att enhetschef för verksamhetsområde Gata/Park bjuds in till nästa råd för att informera om hur kommunen arbetar med frågan.

Beskrivning av ärendet

PRO Grangärdebygden har i en skrivelse till GBI, Grangärdebygdens intresseförening, påtalat de dåliga vägförhållandena för gående i centrala Grangärde. I skrivelsen framfördes bland annat en önskan om att PRO och GBI tillsammans kontaktar kommunen för ett möte. Detta gjordes den 20 september.

Bilaga

Skrivelse från PRO Grangärdebygden

Beslut skickas till

Kultur- och samhällsutvecklingsförvaltningen inkl skrivelse
Enhetschef Gata/Park

Till Styrelsen för GBI

PRO i Grangärdebygden har vid upprepade tillfällen under åren samtalat om ock kring Vägförhållanden i de centrala delarna av Grangärde. Under senare tid har synpunkter till PRO framförts om att det är direkt farligt att promenera på vägen mellan Pensionärsbostäderna och Torget vidare till Gästis och fortsättningen till Myggnäset. I princip behöver hela Gamla vägen åtgärdas för att bli trafiksäkrare.

Särskilt besvärligt är det att ta sig fram för dem som har rörelsebesvär som kräver rollator som är ett flertal.

Även för dem som inte har rörelsebesvär är det direkt farligt gå på nämnda vägsträcka.

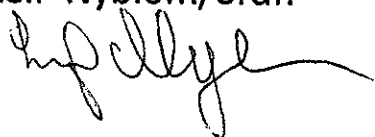
Vi vill därför att GBI i samverkan med oss kontaktar kommunen och föreslår att det planeras för och anläggs en gångbana/alt. "trottoar" vid nämnda vägsträcka.

Dessutom är det önskvärt med siktförbättrande åtgärder som kan bidra till att fordon kan framföras utan risk för gångtrafikanter. Även för cyklister krävs en förbättrad säkerhet vid vårt centrala vägnät.

Uppskattar om vi kan samverka kring denna fråga.

PRO Grangärdebygden

Leif Nyblom/ordf.

§ 8

Dnr

Hjärtstartare i kommunen

Beskrivning av ärendet

Säkerhetschef Arne Adolfsson informerar.

Antalet hjärtstartare i centrala Ludvika är 39 stycken, i Grängesberg finns 3 och Nyhammar och Sunnansjö har vardera 2 stycken och Fredriksberg 1.

Förutom kommunen så har föreningar, arbetsplatser och näringsidkare men även av privatpersoner köpt in hjärtstartare. De ansvarar då även för service t ex i form av batteribyten. Batteribyten bör ske vart femte år och kostar några tusen kronor. Dessutom bör elektroderna bytas.

PRO i Nyhammar som äger en av hjärtstartarna anser att det är för dyrt för en förening att själva bekosta servicen. Säkerhetschefen meddelar att kommunen inte har möjlighet att gå in och subventionera detta. Kanske det kan göras med en del av föreningsbidraget?

Det man bör tänka på är att hjärtstartare kan ge en falsk trygghet eftersom den inte hjälper alla gånger vid ett hjärtstopp. Det är därför viktigt att så många som möjligt lär sig HLR, hjärt- och lungräddning. All kommunal personal erbjuds vart fjärde år utbildning (vård- och omsorgspersonal vartannat år).

§ 9

Dnr

Information om kommunens krishanteringsarbete

Beskrivning av ärendet

Säkerhetschef Arne Adolfsson informerar.

I kommunen finns en krisledningsnämnd som kan aktiveras vid särskilda händelser och då kan ta över andra nämnders verksamhet. Det sker endast i sällsynta fall. Oftast klaras en kris med enklare medel.

Kommunen har också nåt som kallas TIB - tjänsteman i beredskap. Den personen har jour en vecka i taget och tar hand om eventuella kriser som inträffar i kommunen. Idag finns fem personer som har den uppgiften. TIB bemannar dygnet runt, årets alla dagar. Kontakt med TIB sker via SOS alarm. Den information och de instruktioner TIB behöver finns samlat i en pärm.

Kommunen har en säkerhets- och krisberedskapspolicy antagen av fullmäktige år 2020.

Kommunen använder sig av kommunikationssystemet Rakel vilket enligt säkerhetschef fungerar bra.

Via www.msb.se Myndigheten för skydd och beredskaps hemsida kan man se var i kommunen skyddsrummen är placerade. Där finns även annan bra information.

På vissa fastigheter finns en skylt på fasaden utanför om att där finns ett skyddsrum. Många skyddsrum används som förråd men ska inom 48 timmar kunna vara användbara som skyddsrum och det är fastighetsägaren/bostadsrättsföreningen som har ansvar för detta. Idag finns inget givet skyddsrum för alla invånare som det fanns tidigare.

Bilaga

”Strategi för samverkan och ledning vid samhällsstörningar och höjd beredskap - i Dalarnas län” Den finns även att hämta på Länsstyrelsens webbplats.

Strategi för samverkan och ledning vid samhällsstörningar och höjd beredskap - i Dalarnas län

Enheten för samhällsskydd, Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Tel: 010-225 00 00.

Omslagsbild och illustrationer: Magnus Sjöberg

Några av illustrationerna är gjorda efter originalfoto av Lars Dafgård Och Kajsa Sjösvärd

Layout: Confetti

Tryck: xxx

Inledning

Översvämningar, olyckor, stora bränder eller social oro uppstår i vår omvärld hela tiden och ibland nära oss. De senaste åren med bland annat flyktingvågen 2015, terroristangreppet på Drottninggatan i Stockholm 2017 samt de omfattande skogsbränderna 2018, har gjort oss uppmärksamma på att dessa och liknande händelser uppstår och påverkar oss i allra högsta grad. Det säkerhetspolitiska läget har på senare år försämrats runt om i världen och vårt samhälle har även blivit mer sårbart genom vårt beroende av bland annat internet och elektricitet.

Denna strategi för Dalarnas län är en revidering av strategin från 2015. Till strategin hör en bilaga som ska användas under händelsen; Operativ bilaga för samverkan och ledning vid samhällsstörningar och höjd beredskap i Dalarnas län.

Arbetet med denna strategi har som syfte att beskriva att vi är många samhällsaktörer som har olika ansvarsområden vid en händelse, och att vi måste hjälpas åt. Strategin tar upp krishantering före, under och efter det att en samhällsstörning har inträffat. Den tar också upp arbetet med den totalförsvarsplanering som nu pågår. Den är ett uttryck för, och resultat av, vår gemensamma vilja att hantera en samhällsstörning på bästa sätt. God samverkan kräver att delaktiga parter känner till varandras roller, ansvar och befogenheter samt att vi är överens om målen vi ska sträva mot.

När en samhällsstörning inträffar måste samhällets hantering fungera utan dröjsmål. Det är många olika aktörer som behöver bidra inom sina respektive ansvarsområden. Hur bra vi är på att samordna hanteringen och använda ett helhetsperspektiv blir avgörande. De aktörsgemensamma förhållningssätt, metoder och grundläggande rutiner som underbygger samordning och inriktning ska vara lika över hela hotskalan, från mindre händelser till höjd beredskap. Arbetet med totalförsvarsplaneringen utgår från det ordinarie arbetet med krisberedskapen. Dessa förhållningssätt, metoder och rutiner måste kunna möta högt ställda krav på exempelvis operativt tempo, beslutsfattande, informationsdelning, sekretess, kriskommunikation, flexibilitet och robusthet.

Strategin har undertecknats av privata och offentliga aktörer med olika uppgifter i det svenska krishanteringssystemet och i totalförsvarsplaneringen.

Tillsammans är vi starka. Vi samverkar och samordnar inriktning och gemensam hantering med en proaktiv helhetssyn i fokus. Både för den enskildes och för Dalarnas bästa.

Falun, september 2019

Grundläggande nationella principer

För att utgå från ett gemensamt språk, förhållnings- och arbetssätt så överensstämmer denna strategi med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps vägledning ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar”. Även nationella och militärregionvisa inriktningar i totalförsvsarbetet har legat till grund för strategin. Arbetet med totalförsvsar ska utgå ifrån krisberedskapsarbetet.

Det svenska krishanteringssystemet baseras på följande grundprinciper:

- **Ansvarsprincipen**

Det ansvar som en verksamhet har vid normala förhållanden gäller även vid samhällsstörning. Ingen tar över ansvaret från någon annan. Dock är varje offentlig aktör skyldig att samverka med andra enligt den utökade ansvarsprincipen. Ingen aktör äger samhällsstörningen utan flera aktörer kan ha en roll i en händelse.

- **Likhetsprincipen**

En organisation som ansvarar för en verksamhet vid normala förhållanden ska hantera den på ett liknande sätt även under en samhällsstörning.

- **Närhetsprincipen**

En samhällsstörning ska i första hand hanteras där den inträffar och av dem som är närmast ansvariga och berörda.

Utöver dessa principer bygger krishanteringssystemet på två uttalade typer av ansvar, sektorsansvar och geografiskt områdesansvar.

- **Sektorsansvar**

Sektorsansvar är det ansvar statliga myndigheter har för sina sakfrågor av nationell karaktär, oavsett frågornas geografiska anknytning. Ansvaret ser olika ut beroende på vilken sektor som avses. Vid en händelse innebär detta att i första hand lämna expert- och resurstöd till regionala och lokala aktörer. Om en händelse berör flera ansvarsområden kan stödet behöva samordnas och stödet ske i samverkan med aktörerna och med gemensam inriktning och tydliga prioriteringar.

- **Geografiskt områdesansvar**

Det geografiska områdesansvaret ligger hos kommunerna på lokal nivå, hos länsstyrelserna på regional nivå och hos regeringen på nationell nivå. Varje områdesansvarig aktör ansvarar för inriktning, prioritering och samordning av tvärssektoriella insatser före, under och efter en samhällsstörning i sitt geografiska område. Det kan till exempel handla om att samordna olika samhällsintressen och att samordna information till berörda målgrupper och media.

Dalarnas län består av 15 kommuner. För detaljerad information och karta över länet hänvisas till tillhörande bilaga; Operativ bilaga för samverkan och ledning vid samhällsstörningar och höjd beredskap i Dalarnas län.

Totalförsvsar, regelverk och sekretess

Totalförsvsar

Arbetet med totalförsvsar kan betraktas som en samhällsreform. Vi har återupptagit den planering och beredskap som Sverige hade för många år sedan eftersom hotbilden och det allmänna säkerhetsläget i Sverige och i vår omvärld har försämrats.

Begreppet totalförsvsar inrymmer både civilt och militärt försvsar. Försvsarmakten ansvarar för det militära och många samhällsviktiga aktörer ansva-

rar för det civila. De civila aktörerna ska, om Sverige befinner sig i höjd beredskap eller krig, stötta Försvsarmakten och skapa förutsättningar för att samhällsviktiga funktioner fungerar så långt det är möjligt. I detta omfattande arbete finns inga genvägar utan alla samhällsviktiga aktörer berörs. Sveriges förmåga stärks kontinuerligt i det arbete som nu pågår och där aktörerna i Dalarnas län deltar.

Inriktningen nationellt är att skapa förutsätt-

ningar för totalförsvaret med en planeringshorisont om minst tre månaders omfattande samhällsstörning. Vi beaktar gräzonsproblematiken i vår planering – dvs de strategiska otydligheterna som uppstår mellan krig och fred, där det uppstår ett antal frågor som t.ex. Vad är ett angrepp? Under högsta beredskap eller krig är totalförsvaret all verksamhet som ska bedrivas.

I Dalarna fokuserar vi på att omsätta de nationella planeringsinriktningarna till regional nivå samt att stärka våra respektive organisationer. Vi fokuserar också på att öka vår förmåga till säkra kommunikationer samt att krigsplacera personal. Det är ytterst viktigt att vi kan leda, samordna och samverka även under mycket omfattande störningar.

Regelverk

Att ha kännedom om centrala författningar inom området samhällsskydd och beredskap är viktigt vid hantering av samhällsstörningar. Utöver de centrala lagarna och förordningarna finns ett antal andra författningar som är relevanta, vilka kallas för sektorslagstiftning. Sektorslagstiftningen är regler som rör ett avgränsat område såsom räddningstjänst, socialtjänst eller polisiär verksamhet. Längst bak i denna strategi finns en förteckning över

de centrala författningarna och de som rör sektorslagstiftningen kopplat till området samhällsskydd och beredskap. Författningarna kopplat till höjd beredskap och totalförsvaret är långt mer omfattande och många i antal. De har av utrymmesskäl inte listats i denna strategi utan varje aktör uppmanas att bekanta sig med de lagar som berör ens egen organisation.

Offentlig förvaltning, offentlighet och sekretess

Alla offentliga aktörer behöver känna till och korrekt tillämpa de författningar som finns för offentlig förvaltning samt offentlighet och sekretess. De syftar till att värna medborgarnas rättssäkerhet och ge insyn i den offentliga verksamheten. Viktiga lagar är förvaltningslagen samt offentlighets- och sekretesslagen.

När vi samverkar och delar uppgifter som sekretessbelagts med hänvisning till Sveriges säkerhet, säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, så gör vi det utifrån krav som ställs i bland annat Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), Säkerhetsskyddslagen (2018:585) och Försvarsmaktens föreskrifter om signalskyddstjänsten (2016:3).

Våra nationella mål

Vi utgår från de nationella målen och har även satt upp vad vi vill uppnå i Dalarna.

Nationella mål för vår säkerhet:

Det som ska skyddas är samhällets skyddsvärden:

- Människors liv och hälsa.
- Samhällets funktionalitet.
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.
- Miljö och ekonomiska värden.
- Nationell suveränitet.

Nationella mål för samhällets krisberedskap:

- Minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor.
- Trygga hälsan och den personliga säkerheten för alla målgrupper i samhället.
- Hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

Nationella mål för civilt försvar:

- Värna civilbefolkningen.
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- Bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Det här vill vi uppnå i Dalarna

- Vi uppnår en gemensam inriktning för hantering av samhällsstörningar och kommunikation till allmänhet och media.
- Vi använder samhällets resurser på ett effektivt sätt för människors bästa.
- Vi har en god kunskap om vilka krav som ställs på oss i höjd beredskap och arbetar i enlighet med nationella riktlinjer i vår totalförsvarsplanering.

Det här gör ISF Dalarna¹ alltid

- Vi samarbetar i vardagen i de nätverk som beskrivs i det här dokumentet. Nätverken har regelbundna möten och övar kontinuerligt och utpekade aktörer deltar aktivt vid möten och övningar som genomförs.
- Vi agerar proaktivt. Alla i råden och nätverken kan väcka behov av att en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) behöver sammankallas.
- Medlemmarna i nätverken känner till sin roll och sitt uppdrag och varje deltagare har mandat att företräda sin organisation.
- Vi arbetar enligt den operativa bilagan vid en samhällsstörning. Vi följer den mall för lägesbild, stabsuppbyggnad och dagordning för samverkanskonferenser som finns beskriven i denna bilaga.
- Vi kan utse en samverkansperson² för att underlätta kommunikationen mellan upprättade staber vid en samhällsstörning.
- Vi tillämpar en helhetssyn över det egna uppdraget och hur det förhåller sig till andras uppdrag. Vi verkar för en god helhetslösning.
- Vi använder kriskommunikation snabbt, öppet och korrekt och sprider i lämpliga kanaler.
- Vi hanterar totalförsvarsinformation på ett korrekt sätt och använder säkra kommunikationssystem och hanterar information korrekt i detta arbete.

¹ **ISF Dalarna** – Inriktnings- och samordningsfunktion där alla aktörer inom det regionala krishanteringsrådet och näringslivsrådet ingår. ISF Dalarna kan byggas på med fler aktörer vid behov vid en samhällsstörning.

² En **samverkansperson** är kittet mellan två eller flera organisationer. Den personen representerar dels sin huvudarbetsgivare/hemmaorganisation och verkar i den upprättade staben. Syftet är att underlätta samverkan och samordning genom att tillhandahålla en kontaktpunkt och säkerställa effektiv kommunikation.

Det är vi som arbetar med krishantering och totalförsvaret i Dalarnas län

Inriktnings- och samordningsfunktion - ISF Dalarna

I Dalarna har vi ett regionalt krishanteringsråd och ett regionalt näringslivs- råd. Dessa grupper utgör grunden för vår inriktnings- och samordningsfunktion (ISF). Vid en samhällsstörning kan denna grupp förstärkas med ytterligare aktörer, beroende på vilken sorts samhällsstörning det är och vilket behov som uppstår. En inriktnings- och samordningsfunktion är en grupp representanter för flera aktörer som har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder. Funktionen ska prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven.

Regionala krishanteringsrådet

Krishanteringsrådet i Dalarna ska verka för att uppnå bästa möjliga hantering av händelsen genom att regionalt samordna offentliga aktörers krisledning på ett effektivt sätt. Rådet har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder. Krishanteringsrådet är tillsammans med det regionala näringslivsrådet, ISF Dalarna (Inriktning- och samordningsfunktion) och ska bidra till att prioritera åtgärder och resurser.

Mötesfrekvens

Landshövdingen i Dalarna kallar till två obligatoriska möten per år. Utöver det tillkommer övningar och utbildningar som Länsstyrelsen ansvarar för.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län. Alla aktörer i rådet kan väcka behov av samverkan.

Medverkande aktörer

Kommunerna genom Dalarnas kommunförbund samt genom kommunernas beredskapssamordnarnätverk. Vid en händelse adjungeras den eller de kommuner som är berörda in.

Kommunerna har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå, samt den geografiska kunskapen vid en kris. Kommunerna står oftast närmast dem som drabbas och får hantera både akuta kriser och långvariga efterarbeten.

Räddningstjänstsakkunnig (med ersättare) som utsetts av Räddningschefernas nätverk.

Räddningstjänsterna i länet ansvarar för akuta insatser vid bränder och olyckor. De arbetar också förebyggande med planeringsfrågor, tillsyn och utbildning.

Region Dalarna

Region Dalarna ansvarar för att hälso- och sjukvården fungerar i Dalarna både under normala förhållanden och vid en samhällsstörning. Regionen ansvarar också för ambulansverksamheten samt för kollektivtrafiken i länet.

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen har det geografiska områdesansvaret på regional nivå. Länsstyrelsen sammankallar olika nätverk som kan förebygga eller avhjälpa en sam-

hällsstörning och kan också i särskilda fall överta räddningstjänstansvaret från länets kommuner. I händelse av kärnteknisk olycka med påverkan på Dalarna har Länsstyrelsen ett räddningstjänst- och saneringsansvar. Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet.

Polismyndigheten

Polismyndigheten hanterar övergång från vardag till särskild händelse och sedan ytterligare steg till kris i samhället. Polismyndigheten ansvarar också för statlig räddningstjänst vid efterforskning av försvunna personer och vid fjällräddning.

Försvarsmakten

Försvarsmakten är organiserad för att hävda Sveriges territorium och genom väpnad strid kunna försvara landet. Vid angrepp ska detta ske genom en samlad insats från hela samhället. Vid höjd beredskap och krig ska övriga samhället stötta försvarsmakten.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för det statliga väg- och järnvägsnätet. Samhällsstörningar av olika slag kan allvarligt störa transporter på väg eller järnväg.

SOS Alarm

SOS Alarms huvuduppgift är att svara för nödnumret 112. Andra viktiga samhällstjänster är utalarming av räddningstjänst och ambulans, prioritering och informationsnumret 113 13.

Svenska kyrkan

Svenska kyrkan är rikstäckande men verkar både regionalt och lokalt via stift och församlingar. Svenska kyrkan är en del av det svenska samhällets krisberedskap. I egenskap av Sveriges största trossamfund och och civilsamhällesaktör finns en bred infrastruktur av lokaler, personal och andra viktiga resurser.

Sveriges Radio, P4 Dalarna

Sveriges Radio P4, är Sveriges officiella beredskapskanal. Radions uppgift är att komma ut med information till så många som möjligt, så snabbt som möjligt, via viktigt meddelande till allmänheten (VMA) och myndighetsmeddelande.

Civilförsvarsförbundet

Civilförsvarsförbundet har i uppdrag att utbilda frivilliga resursgrupper (FRG) i de kommuner som ser ett behov av frivilliga förstärkningsresurser.

Adjungerade deltagare

Vid behov kommer även andra aktörer att kunna adjungeras in till möten, både före, under och efter en händelse.

Regionala näringslivsrådet

Näringslivsrådet i Dalarna ska underlätta ledning och samverkan vid en samhällsstörning genom att bidra med ett näringslivsperspektiv på händelsen. Medverkande i rådet representerar både större och mindre företag inom olika branscher och sektorer. Rådet har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder. Regionala näringslivsrådet är tillsammans med det regionala krishanteringsrådet, ISF Dalarna (Inriktning- och samordningsfunktion).

Mötesfrekvens

Landshövdingen i Dalarna kallar till två obligatoriska möten per år. Utöver det tillkommer övningar och utbildningar som Länsstyrelsen ansvarar för.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län. Alla aktörer i rådet kan väcka behov av samverkan.

Medverkande aktörer

ABB

ABB är ett världsledande företag inom kraft- och automationsteknik. På ABB i Ludvika finns insatsstyrka för bland annat brand- och kommunikationsresurser.

Clas Ohlson

Clas Ohlson är ett svenskt detaljhandelsföretag med huvudkontor i Insjön i Dalarna. Produktsortimentet består av artiklar inom el, fritid, bygg, multimedia och hem.

Dalarnas Försäkringsbolag

Dalarnas Försäkringsbolag är kundägt och har verksamhet inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Dalarnas Försäkringsbolag har lokalkontor i Falun, Borlänge, Avesta, Leksand, Ludvika, Mora och Malung-Sälen.

Gävle-Dala elsamverkan

Gävleborgs- och Dalarnas län ingår i en gemensam elsamverkan. Via ett särskilt stödsystem kan, vid t.ex. ett större störningsläge, elsamverkansledningen fördela tillgängliga resurser på ett effektivt sätt.

ICA

ICA är en av de ledande dagligvaruaktörerna i Sverige. Verksamheten drivs tillsammans med fria ICA-handlare, som var och en äger och driver sin egen butik.

Loomis

Loomis är en av aktörerna på marknaden avseende kontanthantering, värde transporter och förvaring av värdesaker i samhället.

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen har det geografiska områdesansvaret på regional nivå. Länsstyrelsen sammankallar olika nätverk som kan förebygga eller avhjälpa en samhällsstörning och kan också i särskilda fall överta räddningstjänstansvaret från länets kommuner. I händelse av kärnteknisk olycka med påverkan på Dalarna har Länsstyrelsen ett räddningstjänst- och saneringsansvar. Länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet.

SSAB

SSAB är ett Norden- och USA-baserat stålföretag. I Borlänge ligger ett av Sveriges största produktionscentrum för tunnplåt.

Telia

Telia är en av landets större aktörer på telemarknaden och tillhandahåller nätanslutning och telekommunikationstjänster till både företag och privatpersoner.

Lantbrukarnas Riksförbund

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, finns i hela Sverige och är en partipolitiskt obunden intresse- och företagargrupp för det gröna näringslivet - människor och företag som har sin bas i jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö.

Securitas

Securitas Sverige AB är en del av Securitaskoncernen och är en aktör inom säkerhetsbranschen i Sverige.

Adjungerade deltagare

Vid behov kommer även andra aktörer att kunna adjungeras in till möten, både före, under och efter en händelse.

Frivillighet inom krisberedskap och totalförsvaret

Många frivilligaktörer har under de senaste händelserna i Sverige visat att de är en mycket stark resurs som kan stötta myndigheter och offentliga aktörer och bidra till en ökad uthållighet och bättre hantering av en samhällsstörning.

Frivilliga kan agera spontant eller vara organiserade i större eller mindre utsträckning. De frivilliga försvarsorganisationerna, där bland annat Försvarsutbildarna, Frivilliga flygkåren, Lottakåren, Svenska

insatsingenjörerna och Röda korset ingår, är exempel på organisationer som har sitt ursprung i totalförsvaret. Andra stora frivilligorganisationer är t.ex. PRO och Missing People.

Frivilligorganisationer finns på både nationell, regional och lokal nivå. Flera av länets kommuner har lokala Frivilliga resursgrupper (FRG) som exempelvis gjort insatser vid både översvämningar och skogsbränder.

Kommunikation vid samhällsstörningar

Att kommunikation mellan myndigheter, andra aktörer, media och allmänhet fungerar under en samhällsstörning, kan i många fall vara avgörande för hur vi klarar av att hantera den aktuella händelsen. Genom en genomtänkt, samordnad och integrerad kommunikation kan vi bidra till tydlighet och ge vägledning i en ibland skrämmande och komplex situation.

Människors agerande påverkar i olika grad en händelseutveckling. Samtidigt är deras kommunikationsbehov starkt kopplat till samma händelseutveckling. Kriskommunikationen behöver med andra ord vara en självklar del av krishanteringens i stort.

En genomtänkt kriskommunikation är baserad på förståelse för, och kunskap om, hur berörda personer och aktörer upplever och agerar i en händelse eller situation. Vårt informationsbehov är stort och under en samhällsstörning är det extra stort. Genom att ha kommunikationsperspektivet integrerat i krishanteringens ökar vi våra chanser att ligga steget före, möta upp behovet och minska risken för informationsglapp, ryktesspridning och desinformation.

För att lyckas krävs en god kommunikations-samverkan där vi samordnar kunskap och fakta. Vi kommunicerar med berörda målgrupper enligt samma principer som gäller för krishanteringens i stort. Kommunerna har det geografiska områdesansvaret på den lokala nivån och Länsstyrelsen på den regionala. Genom att samverka kring analyser, budskap och kommunikationskanaler skapar vi de bästa

förutsättningarna för att möta informationsbehov, osäkerhet och rädsla hos de drabbade.

Offentlighet och sekretess vid informationsdelning

En stor del av den information som vanligtvis delas i aktörsgemensamt arbete är öppen information som inte faller inom sekretessbestämmelserna. Det finns tydliga regler för hur information ska registreras och hanteras inom offentlig verksamhet, bland annat i offentlighets- och sekretesslagen, tryckfrihetsförordningen och arkivlagen. Affärsdrivande verksamheter kan vara begränsade att dela information av konkurrensskäl. Alla aktörer bör arbeta aktivt med dessa frågor, såväl i förberedande skeden som under själva hanteringen av händelsen.

Säker samverkan

God informationssäkerhet handlar om att skydda vår information och också att anpassa skyddet efter dess behov. Signalskydd är åtgärder som syftar till att förhindra obehörig insyn i och påverkan av informationssystem med hjälp av kryptografiska metoder och övriga signalskyddsåtgärder. Signalskyddssystem är främst framtagna för att skydda information som är säkerhetsskyddsklassificerad men kan också användas för att skydda annan skyddsvärd information.

Kanaler för samverkan

Telefon

Länsstyrelsen kan kalla till telefonmöte via e-post eller sms. Aktuellt telefonnummer och kod meddelas i kallelsen. Dagordningen skickas ut i samband med möteskallelsen.

E-post

E-post kan användas för att kalla till möten som inte är av akut karaktär eller för att sprida information.

Rakel

(RAdioKommunikation för Effektiv Ledning) är ett mobilsystem för säkerhetsorganisationerna och Räddningstjänsterna i Sverige. Länsstyrelsen kan anordna samverkansmöten via Rakel. De flesta av aktörerna i regionala krishanteringsrådet har tillgång till Rakel. Näringslivsrådets aktörer har inte tillgång till Rakel.

WIS

WIS (Webbaserat InformationsSystem) används av alla offentliga och några privata krishanteringsaktörer i Sverige. Det är den kanal som kommuner och övriga aktörer ska använda vid rapportering av sina vidtagna och planerade åtgärder i händelse av samhällsstörning. I WIS ska enbart öppen information lämnas som inte klassas enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Länsstyrelsens TiB (tjänsteman i beredskap) rapporterar läget i länet dagligen via WIS. Näringslivsrådet har inte tillgång till WIS i dagsläget.

Fysiska möten

Samverkan i form av fysiskt möte ska i första hand ske på Länsstyrelsen i Dalarnas läns lokaler i Falun. Länsstyrelsen kallar till fysiskt möte via e-post eller sms.

Kanaler för information till allmänhet och media

VMA

Viktigt meddelande till allmänheten. Används för att varna allmänhet för omedelbara risker via radio, TV och telefoner. Det finns också en möjlighet att sprida informationsmeddelanden för att förebygga eller begränsa skador. Räddningsledare, polis, smittskyddsläkare och TiB hos Regionen, Länsstyrelsen samt vissa industrier är exempel på aktörer som har möjlighet att begära VMA-varningsmeddelande.

113 13

Till 113 13 kan allmänheten ringa för att få information vid allvarliga olyckor och kriser i samhället. Både offentliga aktörer och allmänhet kan via tjänsten lämna och få information om allvarliga störningar, olyckor och samhällsstörningar. SOS Alarm ansvarar för driften och bemannar 113 13 dygnet runt.

Krisinformation.se

En nationell webbplats som samordnar offentliga aktörers krisinformation. Endast bekräftad information läggs ut på webbplatsen, som drivs av MSB och som upprätthåller beredskap dygnet runt.

Webbplatser

Respektive organisations webbplats ska användas för att kommunicera med berörda målgrupper och media, i de fall händelsen direkt berör ens ansvarsområde.

Sociala medier

Sociala medier såsom Facebook och Instagram är effektiva kanaler för att snabbt kommunicera med allmänheten. Kontinuerlig omvärldsbevakning av vad andra organisationer och medier förmedlar på sociala medier är av stor vikt för att få en bredare lägesbild och visshet om vilken kompletterande information som behövs. Om man som aktör kommunicerar via sociala medier i vardagen är det viktigt att fortsätta använda kanalerna under en kris.

Media

Media är en effektiv kanal för att sprida information brett till allmänheten under en kris. Regionala och nationella media såsom radio och TV samt lokala tidningar, är därför viktiga budskapsförmedlare att samverka med.

Fysiska möten

Om all kommunikation och teknik är bruten är det viktigt att ändå kunna sprida information och samverka genom fysiska möten. Vid behov kan särskilda informationsplatser som är kända av allmänheten upprättas i kommunerna.

Före en händelse

Risk- och sårbarhetsanalys

De aktörer som enligt krisberedskapsförordningen (2015:1052) ska upprätta och revidera en risk- och sårbarhetsanalys gör detta för att identifiera och analysera risker och dess potentiella konsekvenser. Kommunerna gör risk- och sårbarhetsanalyser över sina geografiska områden, länsstyrelserna gör det på länsnivå. Det görs även analyser på sektorsnivå, till exempel hos Region Dalarna och Trafikverket. Både det regionala krishanteringsrådet och näringslivsrådet följer upp och stämmer av den regionala analysen och ger inspel till kommande års arbete.

Veckovisa samverkanskonferenser

Varje vecka hålls samverkanskonferenser både på regional och nationell nivå via telefon eller RAKEL. På nationell nivå samordnar MSB och deltagare är centrala myndigheter och länsstyrelserna. På regional nivå samordnar Länsstyrelsen konferenserna och deltagare är beredskapssamordnare, räddningstjänster i kommunerna, Försvarmakten, SOS Alarm, Region Dalarna, Trafikverket och Polismyndigheten. Vid behov kan Länsstyrelsen kalla in ytterligare aktörer samt att alla aktörer kan lyfta frågor till ISF Dalarna (det regionala krishanteringsrådet och näringslivsrådet) och avisera om samverkansbehov.

Syftet med de veckovisa samverkanskonferenserna är att inför kommande helg och vecka lämna rapporteringar och skapa en samlad lägesbild som

kan ge stöd till arbetet med inriktning och samordning, om behov finns. Det kan handla om olyckor, större bränder, översvämningar, torka, foderbrist, smitta med mera.

Övningar

Regelbundet arrangeras större och mindre krisövningar. De hålls på nationell, regional eller lokal nivå och syftar till att stärka samverkan samt förtydliga ansvar och rollfördelning med mera. Fokus för övningarna och typ av händelse varierar och bygger ofta på den risk- och sårbarhetsanalys som genomförts. Övningarna kan vara av diskussions- eller spelkaraktär. Nätverk som till exempel det regionala krishanteringsrådet eller näringslivsrådet blir inbjudna att delta i de regionala samverkansövningarna.

Utbildningar

MSB och Länsstyrelsen arrangerar utbildningar och föreläsningar för respektive nätverk. Utbildningarna kan gälla specifika sakområden eller vara av mer allmän karaktär beroende på vem som deltar och varför.

Samverkansforum

I Dalarnas län finns samverkansforum eller nätverk med olika inriktningar, som genom sitt arbete stärker länets krisberedskap. En förteckning över dessa forum och nätverk finns längre bak i denna skrift.

Under en händelse

TiB -Tjänsteman i Beredskap

En tjänsteman i beredskap har som funktion att vara kanal in till organisationen 24 timmar om dygnet. Räddningstjänsterna har ofta en räddningschef i beredskap, Polisen har ett VB (vakthavande befäl), Länsstyrelsen, Trafikverket, Region Dalarna och ett antal kommuner i länet har en TiB. För näringslivet är beredskapstjänstgöringen strukturerad på olika sätt. Länsstyrelsen upprätthåller en förteckning över journalnummer till krisberedskapsaktörer i länet.

När det händer i Dalarna

Vid kännedom om en nära förestående eller inträffad händelse larmas aktörerna ofta av SOS Alarm via sin TiB eller motsvarande. Länsstyrelsen förmedlar information vidare till regionala krishanteringsrådet och regionala näringslivsrådet med flera inför eller vid en samhällsstörning. Det sker via e-post och/eller sms. Det är Länsstyrelsen som avgör vilken information som ska förmedlas och till vilket nätverk, men alla i samtliga nätverk kan signalera om kommunikationsbehov.

Som avsändare när Länsstyrelsen skickar sms står KrisDalarna. I Dalarna finns i förväg utsedda presumtiva regionala räddningsledare. De är utbildade och övade för sin roll att vara regionala räddningsledare det vill säga att leda flera räddningstjänster under stora insatser om behov skulle uppstå. Dessa ska kunna verka som regional räddningsledare åt Länsstyrelsen när Länsstyrelsen fattar beslut om övertagande av kommunal räddningstjänst, alternativt bedriver statlig räddningstjänst i händelse av kärnteknisk olycka eller sanering.

När det finns behov av samverkan

Alla deltagare i regionala krishanteringsrådet, näringslivsrådet eller övriga samverkansforum kan påkalla behov av samverkan. Samverkan kan ske via telefon, Rakel och/eller fysiskt möte. Länsstyrelsen

ska kalla till samverkansmöte enligt principen *hellre en gång för mycket än för lite*.

Dagordning för samverkansmöte finns i tillhörande bilaga.

Anledningar att sammankalla ISF Dalarna

Nära förestående eller inträffad händelse i Sverige eller utomlands som kräver regional samverkan. Det kan till exempel gälla:

- Allvarlig störning i samhällsviktig verksamhet, så som långvarigt elavbrott eller störningar i telekommunikationen.
- Vädervarning klass 2 eller 3, enligt SMHIs skala.
- Social oro.
- Resursbrist som kan lösas genom samverkan.

Samverkansperson

I länet arbetar vi med samverkansperson för att underlätta kommunikation mellan upprättade staber vid en samhällsstörning. Samverkanspersonen är en person som ingår i en annan organisations stab för att skapa direktlänk mellan staberna och tillföra ytterligare en pusselbit till den gemensamma helhetssynen. Samverkanspersonen har god kännedom om egen organisation och ansvar i en händelse.

Rapportering av lägesbild

Inför en samverkanskonferens under en pågående allvarlig händelse rapporterar respektive aktör in sin lägesbild enligt struktur i WIS, alternativt per e-post till Länsstyrelsen. Det är viktigt att vara medveten om att dessa system är öppna (ej krypterade). Se tillhörande bilaga för kontaktuppgifter och mall för lägesrapportering. Här diskuteras hur samverkan har sett ut och vad som bör utvecklas. Uppföljningsmötet dokumenteras av Länsstyrelsen.

Efter en händelse

Utvärdering

När en samhällsstörning kan anses vara över är upp till varje organisation att bestämma. För inriktnings- och samordningsfunktionen fattas gemensamt beslut om att avsluta aktiveringen.

Efter en kris är det viktigt att lära av erfarenheterna. I länet bör respektive aktör genomföra en utvärdering av den egna insatsen och hur samverkan med övriga aktörer har fungerat. Länsstyrelsen ansvarar för att utvärdera ISF-funktionens arbete.

Uppföljningsmöte

Länsstyrelsen kallar deltagande aktörer i regionalt krishanteringsråd och näringslivsråd till ett uppföljande möte när en samhällsstörning av stort mått ägt rum och rådet har varit aktiverat.

Uppdatering av checklistor

I samband med utvärdering och uppföljning bör organisationerna se över sina krisplaner, checklistor och övriga dokument. Respektive aktör bör kritiskt granska sina rutiner för att förbättra hanteringen av framtida kriser.

Övriga samverkansforum som är viktiga för Dalarnas krisberedskap

Beredskapssamordnarnätverk

Syfte

Stärka krisberedskapen genom regional-lokal samverkan. Samverkan mellan aktörer med geografiskt områdesansvar. Dialog kring uppföljning av kommunala uppgifter i krishanteringssystemet.

Mötesfrekvens

2 gånger per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, kommunernas- och Region Dalarnas beredskapssamordnare.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Gränsräddningsråd

Syfte

Genom planerad samverkan erhålla bästa resursutnyttjande vid olika typer av gränsnära händelser mellan Sverige och Norge, där liv, egendom och miljö hotas.

Mötesfrekvens

1 gång per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Polismyndigheten i Dalarna och Värmland, Innlandet fylkeskommune, Region Värmland och Dalarna, Sykehus Innlandet och Räddningstjänsterna från gränskommunerna.

Sammanställande

Roterande mellan länsstyrelserna och Innlandet fylkeskommune.

Kriskommunikationsnätverk

Syfte

Att koordinera informationsinsatser och samordna information till allmänhet och medier. Nätverket ska hjälpa varandra med omvärldsbevakning av bilden av samhällsstörningen och stödja varandra i kommunikationsarbetet vid en kris.

Mötesfrekvens

2–3 gånger per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Räddningstjänsternas kommunikatörer, kommunikatörer i kommuner, Region Dalarna, Trafikverket, Polismyndigheten, VA-bolag.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län, men alla aktörer i nätverket kan väcka behov av samverkan.

Regional samverkansfunktion farliga ämnen (RSF - CBRNE)

Syfte

RSF CBRNE Dalarna ska verka för ett tryggt och säkert samhälle där konsekvenser av en händelse eller olycka med farligt ämne ska minimeras.

Mötesfrekvens

4 gånger per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Region Dalarna, Polismyndigheten, Räddningstjänsterna.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Länssamband

Syfte

Att uppnå samordning och samsyn gällande sambandsfrågor i länet. Stort fokus på Rakel och att enas kring riktlinjer och rekommendationer för Rakel i länet.

Mötesfrekvens

4 gånger per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Räddningstjänsterna genom representant utsedd av räddningschefernas nätverk, Region Dalarna, Försvarsmakten, Polismyndigheten, SOS Alarm, kommuner, MSB.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Nordsam

Syfte

Länsstyrelserna i Nordsam (de sex nordligaste länen i Sverige) ska vid kriser och stora olyckor kunna stödja varandra. Samverkan sker inom flera områden avseende förberedande och förebyggande krisberedskap på regional nivå.

Mötesfrekvens

1 gång per månad.

Deltagare

Länsstyrelserna i Norrbotten, Västerbotten, Jämtland, Västernorrland, Gävleborg och Dalarnas län.

Sammanställande

Roterande ordförandeskap.

Resurssamordnande funktion för räddningstjänst i Dalarna

Syfte

Funktionen fördelar resurser som tillförs länet nationellt, internationellt, eller från en kommunal räddningstjänst eller aktör som anmäler att man kan bidra med resurser. Funktionen ska kunna utgöra stabsstöd till räddningstjänstsakkunnig i regionalt krishanteringsråd och utgöra ledningsstöd till en regional räddningsledare om denna utsetts. Funktionen samordnar även resurser från länet vid en större händelse utanför länet.

Mötesfrekvens

Styrgruppen har möten vid ett par tillfällen per år. Funktionen övas/utbildas minst en gång per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Räddningstjänsterna i länet.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län är sammankallande för styrgruppen. Räddningstjänsterna Dala Mitt upprätthåller beredskapen. Presumptiva regionala räddningsledare aktiverar funktionen vid en händelse.

Räddningschefsnätverk

Syfte

Utbyta erfarenheter och stärka samverkan mellan räddningstjänsterna i länet. Med i detta nätverk finns de presumtiva regionala räddningsledarna i länet.

Mötesfrekvens

4 gånger per år.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, länets räddningschefer och förbundschefer.

Sammanställande

Roterande ordförandeskap mellan Räddningstjänsterna, Länsstyrelsen i Dalarnas län är sammankallande.

Älvgrupp

Syfte

Sprida kunskap om vattendragen bland deltagande organisationer. Skapa nätverk för att underlätta samarbete inför och vid situationer med höga flöden. Verka för att förebyggande åtgärder vidtas och att dessa samordnas.

Mötesfrekvens

Ordinarie möte 2 gånger per år samt vid höga flöden.

Deltagare

Länsstyrelsen i Dalarnas län, Dalälvens vattenregleringsföretag, Fortum, Vattenfall, Envikens Elkraft, SMHI, kommuner och länsstyrelser längs Dalälven, Trafikverket, Forsvarsmakten, SOS Alarm.

Sammanställande

Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Undertecknande

Strategin har undertecknats av högsta beslutsfattare som har koppling till regionalt krishanteringsråd eller näringslivsråd. Kommunerna företräds av Dalarnas kommunförbund. Räddningstjänsterna företräds av en representant utsedd av Räddningschefernas nätverk.

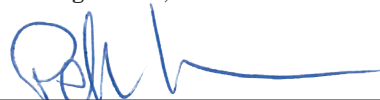
Tobias Hansson, platschef Ludvika, ABB

Jan Fagerheim, säkerhetskoordinator, ABB

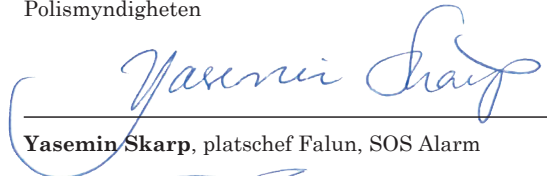
Mats Hedlund, räddningstjäntsakkunnig
Räddningstjänsterna

Peter Karlsson, polisområdeschef Dalarna
Polismyndigheten

Annette Riesbeck, ordförande, Dalarnas kommunförbund

Yasemin Skarp, platschef Falun, SOS Alarm

Anders Grånäs, VD, Dalarnas Försäkringsbolag

Peter Åström, stiftsprost, Svenska kyrkan Västerås stift

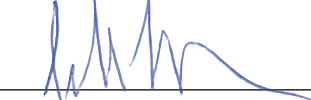
Lars-Erik Löf, ordförande, Gävle-Dala elsamverkan

Mia Eriksson, platschef, SSAB

Överste Thomas Karlsson, Militärregion Mitt,
Försvarmakten

Anders Olsson, VD, Telia Sverige

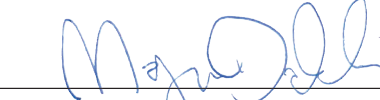
Torbjörn Olofsson, chef, DE Borlänge ICA

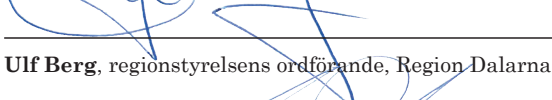
Anna-Maria Dahlman, ordförande, Civilförsvarsförbundet

Ulf Berg, regionstyrelsens ordförande, Region Dalarna

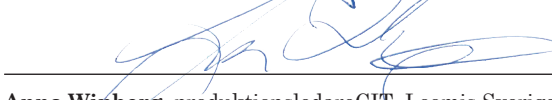
Magnus Dahlén, avdelningschef Gävleborg och Dalarna
Securitas

Anna Winberg, produktionsledare CIT, Loomis Sverige AB

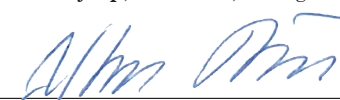
Anita Boman Daniels, regionordförande
LRF Dalarna Lantbrukarnas Riksförbund

Linus Sandgren, koncernsäkerhetschef, Clas Ohlson

Päivi Hjerp, kanalchef, Sveriges Radio, P4 Dalarna

Ylva Thörn, landshövding, Länsstyrelsen i Dalarnas län

Regelverk

Här är listan över de centrala författningarna inom området samhällsskydd och beredskap samt ett antal andra lagar och förordningar som är relevanta för hanteringen av samhällsstörningar:

- Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen
- Regeringsformen (1974:152)
- Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap
- Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- Förordning (2006:637) om kommuners och landstingsåtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
- Polislag (1984:387)
- Socialtjänstlag (2001:453)
- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
- Kommunallag (2017:725)
- Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion
- Förordning (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2013:22) om katastrofmedicinsk beredskap
- Säkerhetsskyddslag (2018:585)
- Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar (SKL 18/01807-MSB 2018-05681)
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (SKL 2018-09779-SKL18/03101)
- Förordning (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten
- Totalförsvarets folkrättsordning (1990:12)

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

§ 10

Dnr

Övriga frågor

Inga övriga frågor.
